

KOMISJONI OTSUS,

19. juuli 2007,

milles käsitletakse ühenduse rahalise toetuse andmist liikmesriikidele, et uurida broilerikarjade puhul *Campylobacter* spp. esinemist ja selle ravimresistentsust ning broilerirümpade puhul *Campylobacter* spp. ja *Salmonella* spp. esinemist

(teatavaks tehtud numbri K(2007) 3440 all)

(2007/516/EÜ)

EUROOPA ÜHENDUSTE KOMISJON,

võttes arvesse Euroopa Ühenduse asutamislepingut,

võttes arvesse nõukogu 26. juuni 1990. aasta otsust 90/424/EMÜ kulutuste kohta veterinaaria valdkonnas, ⁽¹⁾ eriti selle artiklit 20,

ning arvestades järgmist:

- (1) Otsuses 90/424/EMÜ on sätestatud kord, mille alusel reguleeritakse ühenduse rahalise toetuse eraldamist veterinaariaalaste erimeetmete, sealhulgas tehniliste ja teaduslike meetmete võtmiseks. Selles on sätestatud, et ühendus võtab või aitab liikmesriikidel võtta tehnilisi ja teaduslikke meetmeid, mida on vaja ühenduse veterinaariaalaste õigusaktide ning veterinaariahariduse või -koolituse arendamiseks.
- (2) Vastavalt Euroopa Toiduohutusameti (EFSA) 2005. aasta aruandele zoonooside suundumuste ja allikate, zoonootilise toimega mõjurite ja nende resistentsuse kohta mikroobivastaste ravimite suhtes ühenduses ⁽²⁾ registreeriti 22 liikmesriigis inimestel kokku 194 695 kampülobakterioosi haigusjuhtu. Broileriliha loetakse kõige tavalisemaks nakkuseallikaks. Kuni 66,4 % broileriliha proovidest olid positiivsed. Broilerikarjade puhul olid 0,2 %–86 % esitatud proovidest positiivsed.
- (3) Lisaks sellele registreeriti EFSA aruande kohaselt 2005. aastal 22 liikmesriigis inimestel kokku 168 929 salmonelloosi haigusjuhtu. Värske kodulinnuliha tavaline saastumismäär jääb vahemikku 4 %–10 %, mis on kõigist analüüsitud toiduainetest kõrgeim.

- (4) Samuti märgitakse EFSA aruandes, et suhteliselt suur osa loomadelt ja toidust saadud kampülobakteri ja *salmonella* isolaate olid inimeste raviks üldkasutatavate antibakteriaalsete ainete toime suhtes resistentsed. See kehtib eriti kodulindudel saadud kampülobakteri isolaatide resistentsuse kohta fluorokinoloonide suhtes, kusjuures kuni 94 % isolaatidel registreeriti resistentsus tsiprofloksatsiini suhtes. Kõnealused, resistentsete bakterite põhjustatud toidu kaudu saadavad nakkushaigused on inimestele eriti ohtlikud, sest need võivad osutada ravimatuks.
- (5) Vastavalt komisjoni 1. septembri 2005. aasta otsusele 2005/636/EÜ ühenduse rahalise toetuse kohta liigi *Gallus gallus* broilerikarjade hulgas *Salmonella* spp. levikut käsitleva alusuuringu teostamiseks liikmesriikides ⁽³⁾ koguti võrreldavat teavet salmonella leviku kohta nimetatud karjades. Ühtlustatud seire puudumise tõttu on siiski väga raske võrrelda eri liikmesriikide andmeid kampülobakteri esinemise kohta broilerikarjade hulgas ja broilerilihas ning salmonella esinemise kohta broilerilihas.
- (6) Euroopa Parlamendi ja nõukogu 17. novembri 2003. aasta direktiivi 2003/99/EÜ (zoonooside ja zoonootilise toimega mõjurite seire kohta, millega muudetakse nõukogu otsust 90/424/EMÜ ja tühistatakse nõukogu direktiiv 92/117/EMÜ) ⁽⁴⁾ artikli 5 kohaselt võib liikmesriikide tasandil riskide hindamiseks ning zoonooside ja zoonootilise toimega mõjuritega seotud lähteväärtuste loomiseks, eriti erivajaduste tuvastamisel, sisse seada kooskõlastatud seireprogrammid.
- (7) Koostöös EFSAgA valmistatud teaduseksperdid ette broilerikarjade hulgas leviva kampülobakteri ühtlustatud seiret käsitleva alusuuringu tehnilised näitajad. 2006. aastal korraldati kõikide liikmesriikide laboritöötajatele koolitus niisugustes karjades kampülobakteri tuvastamise meetodite kohta ja 2007. aastaks on kavandatud koolitus kampülobakteri loendusmeetodi kohta rümpadel.

⁽¹⁾ EÜT L 224, 18.8.1990, lk 19. Otsust on viimati muudetud otsusega 2006/965/EÜ (ELT L 397, 30.12.2006, lk 22).

⁽²⁾ *The EFSA Journal* (2006), 94.

⁽³⁾ ELT L 228, 3.9.2005, lk 14.

⁽⁴⁾ ELT L 325, 12.12.2003, lk 31. Direktiivi on muudetud nõukogu direktiiviga 2006/104/EÜ (ELT L 363, 20.12.2006, lk 352).

- (8) EFSA zoonooside seireandmete kogumise töörühm võttis 16.–17. oktoobril 2006 toimunud kohtumisel vastu aruande kavandatud tehniliste näitajate kohta, mille alusel koostada broilerilihas esineva salmonella ja kampülobakteri ELI ühtlustatud seireprogramm. ⁽¹⁾
- (9) 20. veebruaril 2007 võttis töörühm vastu veel ühe aruande, mis sisaldas ettepanekut koostada ühtlustatud seirekava, et käsitleda kanade (*Gallus gallus*), kalkunite ja sigade hulgas salmonella resistentsust ja broilerite hulgas *Campylobacter jejuni* ja *Campylobacter coli* resistentsust mikroobivastaste ravimite suhtes. ⁽²⁾ Aruandes antakse soovitusi ühtlustatud seirekava ja vastuvõtlikkuse kontrollimise ühtlustatud meetodika kohta.
- (10) Vastavalt direktiivi 2003/99/EÜ artikli 7 lõikele 3 ja II lisa punktile B tuleb sätestada üksikasjalikud eeskirjad, et jälgida kodulindude hulgas esineva *Campylobacter jejuni* ja *Campylobacter coli* resistentsust mikroobivastaste ravimite suhtes. Niisuguste eeskirjade sätestamiseks on vaja koguda andmeid. Seetõttu tuleks vajalike andmete kogumiseks lülitada uuringusse mikroobivastaste ravimite suhtes ilmneva resistentsuse kontroll.
- (11) Arvestades salmonelloosi ja kampülobakterioosi juhtude sagedat esinemist inimestel ja et broilerid ja broileriliha on levinud nakkusallikad ning et antibakteriaalsete ravimite suhtes väljakujunev resistentsus on järjest suurenev probleem, tuleks liikmesriikides koguda võrreldavaid andmeid kampülobakteri leviku kohta broilerite hulgas ja broilerilihas ning salmonella leviku kohta broilerilihas, et kaaluda kogu ühendust hõlmavate kontrollimeetmete vajadust, teostatavust, maksumust ja eeliseid.
- (12) Uuringu eesmärk on saada ühenduse veterinaariaalaste õigusaktide väljatöötamiseks vajalikku tehnilist teavet, sealhulgas antibakteriaalsete ravimite kasutamise kohta kodulindude seas esinevate zoonooside kontrolliprogrammides. Võttes arvesse seda, kui oluline on koguda liikmesriikide võrreldavaid andmeid salmonella ja kampülobakteri esinemise kohta broilerite hulgas ja broilerilihas ning kampülobakteri resistentsuse kohta mikroobivastaste ravimite suhtes broilerikarjades, peaks ühendus andma liikmesriikidele rahalist toetust uuringu erinõuete rakendamiseks. On asjakohane hüvitada 100 % laboratoorsete analüüsidega kaasnevatest kuludest, kehtestades kulude suhtes ülempiiri. Mingeid muid kulusid, näiteks proovide võtmisega seotud kulud, transpordi- ja halduskulud, ei peaks ühendus hüvitama.
- (13) Ühenduse rahalist toetust antakse eeldusel, et uuring on tehtud ühenduse õigusaktide kohaselt ning vastab teatavatele muudele tingimustele.
- (14) Ühenduse rahalist toetust tuleks anda tingimusel, et kavandatud meetmed on tõhusalt ellu viidud ning tingimusel, et ametiasutused esitavad kogu vajaliku teabe käesolevas otsuses ette nähtud tähtaja jooksul.
- (15) Haldustõhususe huvides tuleks kõik kulud, millele taotleatakse ühenduse rahalist toetust, esitada eurodes. Vastavalt nõukogu 21. juuni 2005. aasta määrusele (EÜ) nr 1290/2005 ühise põllumajanduspoliitika rahastamise kohta ⁽³⁾ tuleks muus väeringus kui eurodes väljendatud kulude ümberarvestuskursina kasutada kõige uuemat kurssi, mille Euroopa Keskpang on avaldanud enne selle kuu esimest päeva, mil asjaomane liikmesriik oma taotluse esitas.
- (16) Käesoleva otsusega ette nähtud meetmed on kooskõlas toiduahela ja loomatervishoiu alalise komitee arvamusega,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Sisu ja reguleerimisala

Käesoleva otsusega kehtestatakse eeskirjad ühenduse rahalise toetuse andmiseks liikmesriikides tehtavale uuringule, milles käsitletakse:

- Campylobacter* spp. esinemist broilerikarjade hulgas ja selle ravimiresistentsust ja
- Campylobacter* spp. ja *Salmonella* spp. esinemist broilerirümpades.

Artikkel 2

Mõisted

Käesolevas otsuses kasutatakse järgmisi mõisteid:

- „linnukari” – kõik ühesuguse tervisliku seisundiga kodulinnud (näiteks broilerid), keda hoitakse samas ruumis või samas tarandikus ja kes moodustavad ühe epidemioloogilise üksuse; siseruumides hoitavate kodulindude puhul kõik sama õhuruumi jagavad linnud;

⁽¹⁾ The EFSA Journal (2007) 96, 1–46.

⁽²⁾ The EFSA Journal (2006), 403, 1–62.

⁽³⁾ ELT L 209, 11.8.2005, lk 1. Määrust on viimati muudetud määrusega (EÜ) nr 378/2007 (ELT L 95, 5.4.2007, lk 1).

b) „tapapartii” – samal päeval tapamajja saadetavad broilerid, mis pärinevad ühest linnukarjast;

c) „pädev asutus” – Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 2160/2003⁽¹⁾ artikli 3 kohaselt määratud liikmesriigi asutus või asutused.

Artikkel 3

Uuringuga hõlmatud zoonoosid ja zoonootilise toimega mõjurid

I lisa kohaselt teostavad liikmesriigid kogu ühenduses juhuvaliku teel tapamajadest võetud proovide põhjal uuringu järgmiste zoonooside ja zoonoossete haigusetkitajate levimuse hindamiseks:

a) *Campylobacter* spp. broilerikarjades ja selle bakteri ravimresistentsus;

b) *Campylobacter* spp. broilerirümpades;

c) *Salmonella* spp. broilerirümpades.

Uuring hõlmab ainult neid broilereid, keda on kasvatatud alates esimesest päevast ühes ja samas liikmesriigis.

Artikkel 4

Proovide võtmine ja analüüside tegemine

1. Proove võtab pädev asutus või võetakse pädeva asutuse järelevalve all vastavalt I lisa esitatud tehnilistele üksikasjadele.

2. *Salmonella*, *kampylobakteri* ja mikroobivastaste ravimite suhtes esineva resistentsuse analüüsimise eest vastutavad liikmesriikide tugilaborid teevad vastavad proovide ja isolaatide analüüsid.

3. Pädev asutuse otsusega võib määrata proovide ja isolaatide analüüside teostajateks ka muid *Salmonella* spp., *Campylobacter* spp. ja mikroobivastaste ravimite suhtes esineva resistentsuse ametliku kontrolliga tegelevaid laboreid.

⁽¹⁾ ELT L 325, 12.12.2003, lk 1. Määrust on viimati muudetud nõukogu määrusega (EÜ) nr 1791/2006 (ELT L 363, 20.12.2006, lk 1).

Sel juhul toetavad ja koolitavad riigi tugilaborid määratud laboreid ning laboritevahelisi võrdluskatseid korraldades tagavad nende vastavuse kvaliteedikontrolli nõudmistele.

Vastavalt käesoleva artikli kolmandale lõigule analüüside teostajateks määratud laborid peavad vastama järgmistele tingimustele:

a) nad peavad olema analüüsimiseks nõutavate meetodite kasutamise kogemusi tõendanud;

b) neil peab olema EN/ISO standardile 17025 vastav kvaliteedi tagamise süsteem;

c) nad peavad olema riigi asjaomase tugilabori järelevalve all.

Artikkel 5

Ühenduse rahalise toetuse maksmise tingimused

1. Ühenduse rahalist toetust proovide võtmise ja analüüside tegemisega seonduvate kulude katmiseks makstakse liikmesriikidele II lisa sätestatud kaasrahastamise maksimummäära ulatuses.

2. Lõikes 1 sätestatud ühenduse rahalist toetust makstakse liikmesriikidele tingimusel, et uuring tehakse kooskõlas ühenduse õigusaktide asjakohaste sätetega, sealhulgas konkurentsieeskirjade ja riigihankelepingute sõlmimist käsitlevate eeskirjadega ning juhul, kui on täidetud järgmised tingimused:

a) uuringu läbiviimiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid jõustuvad hiljemalt 31. detsembril 2007;

b) hiljemalt 31. maiks 2008 esitatakse komisjonile eduaruanne, mis sisaldab I lisa E osa punktis 1 loetletud teavet uuringu esimese kolme kuu kohta;

c) hiljemalt 28. veebruariks 2009 esitatakse komisjonile lõpparuanne uuringu tegemise kohta, mis sisaldab kogu I lisa E osa punktides 1 ja 2 nõutavat teavet, koos ajavahemikul 1. jaanuarist 2008 kuni 31. detsembrini 2008 proovide võtmiseks ja analüüside tegemiseks liikmesriikide tehtud kulutusi ja saadud tulemusi kajastava tõendusmaterjaliga; tõendusmaterjal tehtud kulutuste kohta peab sisaldama vähemalt III lisa ettenähtud teavet;

d) uuring tuleb läbi viia tulemuslikult.

3. Lõike 2 punktis c osutatud lõpparuande hiljemalt 28. veebruariks 2009 esitamata jätmine toob kaasa rahalise toetuse järkjärgulise vähendamise: kui aruanne esitatakse 30. märtsiks 2009, väheneb summa 25 % võrra kogusummast, kui 30. aprilliks 2009, siis 50 % võrra kogusummast ja kui 30. maiks 2009, siis 100 % võrra kogusummast.

Artikkel 6

Hüvitiste maksimaalsed summad

Ühenduse rahalise toetuse maksimaalsed summad, mille abil hüvitatakse liikmesriikidele uuringu raames proovivõtuks ja analüüsideks tehtud kulutused, ei tohi olla suuremad kui:

- a) 20 eurot iga *Campylobacter* spp. ja *Salmonella* spp. tuvastus-analüüsi kohta;
- b) 30 eurot *Campylobacter* spp. isolaatide esinemise iga kinnitamise, liigi määramise ja loendamise kohta ning *Salmonella* spp. isolaatide serotüübi määramise kohta;
- c) 30 eurot kampülobakteri isolaatide antibakteriaalse analüüsi tegemiseks broilerikarjas.

Artikkel 7

Andmete kogumine, hindamine ja esitamine

1. Pädev asutus, kes vastutab iga-aastase riikliku aruande koostamise eest kooskõlas direktiivi 2003/99/EÜ artikli 9 lõikega 1, kogub ja hindab käesoleva otsuse artikli 4 kohaselt tehtud proovide ja analüüside tulemusi salmonella ja kampülobakteri levimuse kohta ning esitab komisjonile kõik vajalikud andmed koos liikmesriikides koostatud hinnanguga hiljemalt 28. veebruariks 2009. Mikroobivastaste ravimite resistentsuse analüüsi tulemused esitatakse vastavalt direktiivi 2003/99/EÜ artikli 9 lõikele 1 iga-aastase aruande raames enne 2009. aasta mai lõppu.

2. Komisjon edastab need uuringu läbiviimise käigus saadud tulemused koos liikmesriikide kogutud kokkuvõtlike andmete ja nende antud hinnangutega Euroopa Toiduohutusametile, kes need läbi vaatab.

Liikmesriikide edastatud andmete kasutamiseks muudel, uuringuga mitte seotud eesmärkidel, palutakse liikmesriikidel eelnevat nõusolekut.

3. Riiklikud kokkuvõtlikud andmed ja tulemused avalikustatakse viisil, mis tagab konfidentsiaalsuse.

Artikkel 8

Kulude ümberarvestuskurs

Kui liikmesriigi kulud on väljendatud muus vääringus kui eurodes, peab asjaomane liikmesriik kasutama kulude ümberarvestuskursina kõige uuemat kurssi, mille Euroopa Keskpank on avaldanud enne selle kuu esimest päeva, mil kõnealune liikmesriik oma taotluse esitas.

Artikkel 9

Kohaldamine

Käesolevat otsust kohaldatakse alates 1. jaanuarist 2008.

Artikkel 10

Adressaadid

Käesolev otsus on adresseeritud liikmesriikidele.

Brüssel, 19. juuli 2007

Komisjoni nimel

komisjoni liige

Markos KYPRIANOU

I LISA

ARTIKLIS 4 OSUTATUD TEHNILISED NÄITAJAD

A OSA

Valimi võtmine

Vanusest tulenevate mõjude vältimiseks viiakse seire tapamajas läbi tapapartiide kaupa.

Kuna sõltuvalt hooajast *Campylobacter* spp. levimus oluliselt muutub, nõuab see stratifitseerimist. Seepärast tuleb 12kuuline ajavahemik jagada kaheistkümneks ühe kuu pikkuseks perioodiks. Igal nimetatud perioodil tuleb võtta üks kaheistkümnendik valimi kogusuurusest.

Muus osas peab proovide võtmine põhinema juhuvalikul, seda nii tapamajade, igakuiste proovivõtu päevade kui ka selles suhtes, missuguselt partiilt valitud päeval proovid võetakse. Eelkõige peab juhuvalik tagama, et tapapartiide valik on proportsionaalne erineval viisil – tavapärase, vabapidamine, mahepõllumajanduslik – nuumatavate linnukarjade arvuga. Lisaks sellele ei tohi tapmise ajal teada olev *Salmonella* spp. või *Campylobacter* spp. staatus juhuvalikut mõjutada. Pädev asutus vastutab juhuvaliku kava väljatöötamise eest ja tagab selle asjakohase elluviimise. Juhuvalliku näide on toodud EFSA zoonooside seireandmete kogumise töörihma aruandes, mis käsitleb broilerilihas esineva salmonelloosi ja kampülobakteri kooskõlastatud ELi seireprogrammi jaoks esitatud tehnilisi näitajaid. Komisjonile esitatakse aruanne juhuvaliku kava üksikasjade kohta.

B OSA

Valimi suurus

1. Primaarse valimi suurus

- a) Primaarse valimi suurus annab kontrollitavate tapapartiide arvu.
- b) Proov võetakse vähemalt 384 tapapartiilt. Et tagada tulemuse saamine, võetakse proove ettenähtust 10 % rohkem.
- c) Erandina punktist b on Eestis, Lätis ja Luksemburgis proovivõtuga hõlmatavate tapapartiide arv⁽¹⁾ järgmine:
 - i) vähemalt 96 tapapartiid Eestis;
 - ii) vähemalt 120 tapapartiid Lätis;
 - iii) vähemalt 12 tapapartiid Luksemburgis.

2. Sekundaarse valimi suurus

Sekundaarse valimi suurus annab üksikute broilerkanade arvu proovivõtuga hõlmatavate tapapartiide kohta. Umbsoole kampülobakteri tuvastamiseks on see arv 10 lindu ja rümpadel kampülobakteri ja salmonelloosi tuvastamiseks üks lind. Umbsoole proovid ja rümbalt võetud proov peavad olema samast tapapartiist.

C OSA

Proovide kogumine, töötlemine ja analüüs broilerikarjade hulgas *Campylobacter* spp. tuvastamiseks ja mikroobivastaste analüüside tegemiseks

1. Kogumine ja transport

Kampülobakterid on suhteliselt õrnad organismid, mis väljaspool peremeesorganismi soolestikku kiiresti surevad. Sellepärast tuleb hoolitseda proovide asjakohase võtmise ja kiire analüüsimise eest. Tuleb vältida äärmuslikke temperatuure ja tagada võimalikult kiire transport.

Proovidena kogutakse vigastamata umbsooli. Umbsoole proovid võetakse siseelundite eemaldamise ajal.

⁽¹⁾ Hinnang: põllumajandusettevõtete arv (4 Eestis, 5 Lätis) × 2 linnukarja põllumajandusettevõtte kohta × 2 tapapartiid linnukarja kohta × 6 korda aastas. Luksemburgis tapetavad broilerid pärinevad ainult 3 väikesest linnukarjast. Iga nimetatud linnukarja puhul võetakse iga kolme kuu tagant ühest tapapartiist proovid.

Proove koguvad ainult proovivõtu standardmeetodite koolituse saanud töötajad. Põhieesmärk on vältida proovivõtul väliskeskonna saastumist umbsool sisuga. Kõige parem on eraldada umbsool soolestikuga ühinemise kohast ettevaatlikult käsitsi. Ühe linnu kohta võetakse üks vigastamata umbsool ja proovivõtjad kontrollivad, et umbsool oleks täis, muidu ei lähe see arvesse. Linnud valitakse partii hulgast eelistatavalt juhuslikult, hoidudes sealjuures sellest, et partii esimene osa tapetakse ja proovid võetakse mittejärjestikustelt lindudelt. Transportimiseks võib asetada 10 kogutud umbsoolt ühte steriilsesse pakendisse.

Kogu proovi kohta saadud teave dokumenteeritakse pädeva asutuse välja antud proovivõtuvormil, et oleks võimalik täita E osas esitatud aruandlusnõudeid. Iga proov ja selle juurde kuuluv proovivõtuvorm tuleb tähistada kordumatu numbriga, mida kasutatakse proovide võtmisest kuni analüüside tegemiseni. Kordumatute numbrite süsteemi väljaandmist ja kasutamist peab korraldama pädev asutus. Kasutatakse samasugust kordumatut tapapartii tunnust nagu rümba proovi puhul.

Umbsool proovid transporditakse laborisse vigastamata kujul 24 tunni jooksul (nt ööpäevaringse posti- või kullerteenuse kaudu), kus tehakse viivitamata analüüsid. Juhul kui seda ei ole võimalik teha, hoitakse proove laborisse saatmiseni külmutatult ja need analüüsitakse hiljemalt 72–80 tundi pärast proovivõttu. Neid proove, mida ei ole võimalik saabumise päeval analüüsida, hoitakse laboris analüüside tegemiseni külmutatult.

Laboris eemaldatakse aseptiliselt umbsoole sisu ja segatakse kokku liitprooviks.

2. Diagnostiline meetod

2.1. Kultiveerimine

Otsene kultiveerimine selektiivsöötmel võimaldab kampülobakterite levimust hästi hinnata. Otest kultiveerimist teostatakse kampülobakterile sobival selektiivsöötmel, st modifitseeritud kampülobakteri verevaba selektiivsööde, *Karmali* või *Preston agar*.

Plaate inkubeeritakse mikroaeroobses keskkonnas $41,5 \pm 1$ °C juures vähemalt 48 +/- 2 tundi. 24 tunni möödudes on võimalik täheldada kasvu.

Mikroaeroobset keskkonda on võimalik saavutada müügil olevate mikroaeroobsete inkubaatorite abil, gaasisegu 10 %CO₂/6 %O₂. Niisuguste inkubaatorite puudumisel võib kasutada mikroaeroobsete kultuuride kasvatamise süsteeme, st gaasianumaide. Saadaval on asjakohase mikroaeroobse keskkonnaga varustatud tööstuslikult toodetud gaasipakendisüsteemid.

Igale kasvatatud kultuuripartiile lisatakse asjakohane positiivne ja negatiivne kontrollproov.

2.2. Kampülobakteri perekonna ja liigi määramine

Kampülobakteri organismide eraldamine ja määramine tuleks teha standardi ISO 10272-1:2006(E) kohaselt. Iga partii puhul tuleb määrata vähemalt ühe kampülobakteri isolaadi liik, kasutades standardis ISO 10272-1:2006(E) kirjeldatud fenotüübilisi meetodeid või juba avaldatud molekulaarseid meetodeid, nagu polümeraasi ahelreaktsioon. Kasutatud meetod tuleb ära märkida. Järgneva antibakteriaalse analüüsi tegemisel tuleb kasutada määratud liigiga isolaati.

Kui laboril on liigi määramiseks vähe kogemusi, ladustatakse isolaat punktis 2.4 osutatud viisil kuni täiendava koolituseeni või saadetakse see ühenduse kampülobakteri tugilaboriga nõu pidades suuremate kogemustega laborisse.

2.3. Kvaliteedikontroll

Kvaliteedi tagamiseks saadetakse osa *Campylobacter* spp. isolaate, maksimaalselt kaheksa isolaati, perekonna ja liigi määramiseks ühenduse kampülobakteri tugilaborisse.

Kõnealune osa isolaate saadetakse tugilaborisse kas ühekordse partiina või kord kvartalis. Kui isolaate on vaja ühest laborist teise transportida, kasutatakse selleks asjakohaseid vahendeid, näiteks söetampoone.

2.4. Ladustamine

Vähemalt üks isolaat positiivse kontrollproovi kohta ladustatakse riigi tugilaborites, kasutades nende kultuuride kogu tavapärasest ladustusmeetodit, kui see tagab tüvede elujõulisuse vähemalt kaheks aastaks.

2.5. Mikroobivastaste ravimite suhtes esineva resistentsuse analüüsimine

Resistentsuse seire mikroobivastaste ravimite suhtes hõlmab 170 kampülobakteri isolaati liikmesriigi kohta. Seiresse lülitatakse ainult üks isolaat samast tapapartiist pärit kampülobakteri liigi kohta.

Liikmesriikides, kelle käsutuses olev isolaatide arv on sihtvalimist mis tahes vaadeldaval aastal väiksem, lisatakse mikroobivastaste ravimite suhtes tekkinud resistentsuse seiresse kõik isolaadid.

Nendes liikmesriikides, kelle käsutuses olevate isolaatide arv on suurem, kuuluvad seiresse kõik isolaadid või siis sihtvalimiga võrdne või sellest suurem juhuvaliku teel saadud osa.

Kampülobakteri tundlikkuse määramiseks kontrollivad liikmesriigid etteantud piirväärtusi ja asjakohast kontsentratsioonivahemikku kasutades vähemalt neid mikroobivastaste ravimeid, mis on esitatud tabelis 1.

Tabel 1

	Antibakteriaalne ravim	Piirväärtus (mg/L) R >
<i>Campylobacter</i> <i>Jejuni</i>	erütromütsiin	4
	tsiprofloksatsiin	1
	tetratsükliin	2
	streptomütsiin	2
	gentamütsiin	1
<i>Campylobacter</i> <i>Coli</i>	erütromütsiin	16
	tsiprofloksatsiin	1
	tetratsükliin	2
	streptomütsiin	4
	gentamütsiin	2

Lahjendamise meetod sooritatakse vastavalt CLSI suunistes kirjeldatud meetoditele: M31-A3 – kolmas väljaanne loomadelt eraldatud bakterite antimikroobse tundlikkuse ketta ja lahjendustesti toimumisstandardite kohta ja M100, S16 – 16. rahvusvaheline lisa, antimikroobse tundlikkuse analüüsi toimumisstandardite kohta.

D OSA

Proovide kogumine, töötlemine ja analüüs *Campylobacter* spp. ja *Salmonella* spp. tuvastamiseks broilerirümpades

1. Kogumine ja transport

Tapapartii kohta kogutakse üks terve rümp kohe pärast jahutamist ja enne edasist töötlemist, nagu külmutamine, lõikamine või pakendamine. Mõnedes tapamajades võib see tähendada, et proovid võetakse pärast eeljahutust, mis on enne edasist töötlemist viimane etapp.

Kogutud proov pannakse ristsaastumise vältimiseks eraldi steriilsesse plastkotti ja saadetakse laborisse, kus võetakse nahaproov.

Rümpade kogumise ajal tuleb vältida ristsaastumist muude rümpade või umbsooleproovide kaudu. Seetõttu tuleb võtta töö kõigil etappidel tarvitusele ettevaatusabinõud selle tagamiseks, et proovivõtu, transpordi ja ladustamise ajal kasutatav varustus ei saastuks uuritavate haigusetkitajatega.

Kogu proovi kohta saadud teave dokumenteeritakse pädeva asutuse poolt välja antud proovivõtuvormil, et oleks võimalik täita E osas esitatud aruandlusnõudeid.

Iga proov ja selle juurde kuuluv proovivõtuvorm tuleb tähistada kordumatu numbriga, mida kasutatakse proovide võtmisest kuni analüüside tegemiseni. Kordumatute numbrite süsteemi väljaandmist ja kasutamist peab korraldama pädev asutus. Kasutatakse samasugust kordumatut tapapartii tunnust nagu umbsoole proovide puhul.

Transpordi ajal hoitakse proovid temperatuuril + 2 kuni 8 °C ja kaitstuna välise saastumise eest.

Tuleb üritada, et kõik proovid jõuaksid laborisse 24 tunni jooksul pärast proovivõttu. Erandjuhtudel, näiteks pikad vahemaad, nädalalõpud ja riigipühad, võib seda ajavahemikku 80 tunnini pikendada.

Juhul kui kampülobakteri ja salmonelloosi analüüsimiseks kasutatakse eri laboreid, peab kampülobakteri analüüsi tegev labor saama proovi kätte eelisjärjekorras.

2. Proovivõtt laboris ja analüüsimeetodid

2.1. Proovide vastuvõtmine

Proovide vastuvõtmisel kontrollivad laborid proovivõtja poolt dokumenteeritud andmeid ja täidavad vastavad proovivõtuvormi osad.

Laboris hoitakse proove temperatuuril + 2 kuni 8 °C ja laboratoorne proovide võtmine algab pärast nende saabumist võimalikult kiiresti, sealjuures mitte hiljem kui 72–80 tundi pärast proovide kogumist.

2.2. Proovi ettevalmistamine

Kõik vastuvõetud proovid vaadatakse enne analüüsimist üle, et teha kindlaks, kas transpordipakend on vigastamata.

Proove käitlevad isikud peavad kõigil töötappidel vältima proovide ristsaastumist ja ümbritseva keskkonna saastavat toimet.

Kana proovikotist väljavõtmisel kantakse ühekordselt kasutatavaid kindaid ning jälgitakse hoolikalt, et kana välispind ei saastuks.

Sterilset instrumenti ja aseptilist tehnikat kasutades eemaldatakse rasva vältides kaela nahk (kui on) ja sellega koos rümba ühe külje nahk, seejärel eraldatakse katseks 27 g ja asetatakse see stomahheri kotti või homogenisaatorisse.

2.3. Algne suspensioon

27grammine katseks võetud osa pannakse 9 mahuosasse (243 ml) puhverdatud peptonvette, mis on enne lisamist toatemperatuurini soojendatud. Segu töödeldakse umbes ühe minuti jooksul stomahheris või homogenisaatoris, kusjuures 27 g on vaja selleks, et teha ühest proovist samal ajal nii *Salmonella* spp. kui *Campylobacter* spp. analüüs. Stomahheri kotist väljutatakse võimalikult hästi õhk, et vältida vahu tekkimist.

Kõnealust algset suspensiooni kasutatakse järgmiselt:

- 10 ml (~1 g) pannakse 90 ml rikastussöötmele *Campylobacter* spp. tuvastamiseks;
- 10 ml (~1 g) pannakse tühja steriilsesse katseklaasi, 1 ml kasutatakse *Campylobacter* spp. loendamiseks selektiivsetel plaatidel.

Algse suspensiooni ülejääki (250 ml ~ 25 g) kasutatakse *Salmonella* spp. tuvastamiseks.

2.4. *Salmonella* spp. tuvastamise ja identifitseerimise meetodid

2.4.1. *Salmonella* spp. tuvastamine

Salmonella spp. tuvastamine tehakse vastavalt standardile ISO 6579-2002 (E) „Toidu ja loomasöötade mikrobioloogia. *Salmonella* spp. tuvastamine horisontaalmeetodil”.

2.4.2. *Salmonella* spp. serotüübi määramine

Riigi salmonelloosi tugilabor määrab igast positiivsest proovist Kaufmanni-White'i skeemi põhjal vähemalt ühe isolaadi tüübi.

Kvaliteedi tagamiseks saadetakse osa mittedääratava tüübiga isolaate, maksimaalselt 16, ühenduse salmonelloosi tugilaborisse. Nende isolaatide laborisse saatmine toimub kord kvartalis.

2.4.3. *Salmonella* spp. fagotüübi kindlaksmääramine

Salmonella enteritidis'e ja *Salmonella typhimurium*'i puhul soovitatakse igast positiivsest proovist määrata kindlaks vähemalt ühe isolaadi fagotüüp, kasutades Londonis asuva Colindale'i Tervisekaitseameti poolt kindlaksmääratud protokollid.

2.5. *Campylobacter* spp. tuvastamise, identifitseerimise ja kvantifitseerimise meetodid

2.5.1. *Campylobacter* spp. tuvastamine

Kampülobakteri organisme tuleks eraldada ja määrata standardi ISO 10272-1:2006(E) kohaselt. Iga partii puhul tuleb määrata vähemalt ühe kampülobakteri isolaadi liik, kasutades standardis ISO 10272-1:2006(E) kirjeldatud fenotüübilisi meetodeid või juba avaldatud molekulaarseid meetodeid nagu polümeraasi ahelreaktsioon. Kasutatud meetod tuleb ära märkida.

Kvaliteedi tagamiseks saadetakse osa *Campylobacter* spp. isolaate, maksimaalselt kaheksa isolaati, perekonna ja liigi määramiseks ühenduse kampülobakteri tugilaborisse.

Kõnealune osa isolaate saadetakse tugilaborisse kord kvartalis. Kui isolaate on vaja ühest laborist teise transportida, kasutatakse selleks asjakohaseid vahendeid, näiteks söetampoone.

2.5.2. *Campylobacter* spp. kvantifitseerimine

Campylobacter spp. kogus määratakse kindlaks vastavalt standardile ISO/TS 10272-2:2006 „Toidu ja loomastootade mikrobioloogia. *Campylobacter* spp. tuvastamine ja loendamine horisontaalmeetodil, 2. osa: Kolooniade loendamise tehnika“. Alustatakse 10 ml algse suspensiooniga. Võetakse 0,1 ml kõnealust suspensiooni ja selle edasisi lahjendusi ning uuritakse, kuni loendamisel jõutakse 10^6 CFU/g-ni. Lisaks sellele uuritakse 1 ml algset lahjendamata suspensiooni, et saada loendamise täpsuse tase 10 CFU/g. Kõik määramised tehakse kahes korduses.

Selleks et võimaldada edaspidise riskianalüüsi jaoks andmete korrektset võrdlemist ja nende üle otsustamist, hinnatakse iga labori kvantitatiivse meetodi mõõtemääramatust.

Mõõtemääramatuse hindamiseks kasutatakse standardi ISO/TS 19036:2006 tehnilisi näitajaid selle erandiga, et mõõtemääramatuse hindamiseks rakendatakse algse suspensiooni paralleelseid lahjendusi.

Mõõtemääramatus tuletatakse laboritevahelist reprodutseeritavust iseloomustavast standardhälbest. Andmed mõõtemääramatuse hindamiseks kogutakse maist septembrini, et tagada positiivsed proovid. Kokku uuritakse 10 ml algsest suspensioonist valmistatud kahes korduses ja paralleelsetes lahjendustes 12 positiivset proovi. Toorandmed mõõtemääramatuse hindamisest esitatakse eraldi üldise kirjelduse osana uuringu rakendamise kohta nagu on sätestatud E osas.

3. Isolaatide ladustamine

Selleks et võimaldada näiteks mikroobidevastase tundlikkuse hilisemat analüüsi, on soovitatav ladustada representatiivne varu isolaate. Ladustatakse üks isolaat positiivse kontrollproovi kohta. Eelistada tuleb kvantitatiivse analüüsiga saadud kampülobakteri isolaate. Isolaate tuleb ladustada riigi tugilaborites, kasutades nende kultuuride kogu tavapärasid ladustusmeetodeid, kui see tagab tüvede elujõulisuse vähemalt kaheks aastaks.

E OSA

Aruanded

Aruanded sisaldavad vähemalt järgmisi andmeid:

1. Uuringu läbiviimise üldine kirjeldus:

— tapamajad – koguarv riigi kohta ja nende tapamajade arv, kus proovid on võetud;

- primaarse valimi suurus;
- stratifitseerimise ja juhuvaliku menetluse kirjeldus;
- kvaliteedikontrollitegevuste kirjeldus, kaasa arvatud aruanne 12 mõõtemääramatuse hinnangust labori kohta kampülobakteri kvantifitseerimise puhul;
- üldised tulemused.

2. Täpne teave leviku kohta

Liikmesriigid esitavad uurimise tulemused töötlemata andmetena, kasutades komisjonilt saadud andmebaasi ja andmete kogumise vorme.

Kõnealused andmed sisaldavad vähemalt järgmist informatsiooni:

- tapamaja nimi ja kood;
- tapapartii tunnus;
- põllumajandusettevõtte (talu) nimi ja kood, kust tapapartii pärineb;
- põllumajandusettevõtte suurus, kui see on teada;
- linnukarja salmonella vastu vaksineerimise staatus, kui see on teada;
- broilerite vanus proovivõtu ajal (tapmisel);
- teave selle kohta, kas tegemist on esimese või korduva tapapartiiga samast linnukarjast (kas on toimunud lindude arvu eelnev vähendamine);
- tootmisviis, nt tavapärane, vabapidamine, mahepõllumajanduslik;
- eelmiste salmonella ja kampülobakteri analüüside tulemused;
- proovide võtmise kuupäev;
- kõnealuses tapamajas tapetud lindude arv aastas;
- kasutatud jahutusmeetod (õhkjahutus, sukeljahutus, piserdusjahutus);
- transpordiprotokolli üksikasjad (vastavalt jah/ei);
- laborisse saabumise kuupäev;
- analüüsi tegemise kuupäev;
- labori tunnus;
- proovi tüüp;
- kasutatud kultiveerimismeetodite kirjeldus, eriti selektiivsöötme/-söötmete kirjeldus;
- kampülobakteri isolaat – kasutatud liigimääramise meetod;

- kampülobakter – bakterioloogilise analüüsi tulemus, sealhulgas liigi määramine umbsooleproovi põhjal;
- kampülobakter – bakterioloogilise analüüsi tulemus, sealhulgas liigi määramine ja kvantifitseerimine rümbaproovi põhjal;
- salmonella – bakterioloogilise analüüsi ja serotüübi määramise tulemus;
- proovivõtu ja analüüsi tegemise vahe (12 tunni kaupa).

3. Täpne teave umbsooleproovide kampülobakteri isolaatide mikroobivastaste ravimite suhtes esineva resistentsuse kohta.

Mikroobivastaste ravimite suhtes resistentsuse esinemise seire tulemusi hinnatakse ja need esitatakse vastavalt direktiivi 2003/99/EÜ artiklile 9 iga-aastases aruandes zoonooside suundumuste ja allikate, zoonootilise toimega mõjurite ja resistentsuse kohta mikroobivastaste ravimite suhtes.

Ilma et see piiraks direktiivi 2003/99/EÜ IV lisa kohaldamist, esitatakse järgmised andmed:

- isolaatide päritolu, st alusuuring, kontrolliprogramm, passiivne seire;
- isolaatide arv, mille kohta on tehtud kampülobakteri liikide kaupa tundlikkuse analüüs;
- isolaatide arv, mille puhul on avastatud kampülobakteri liikide resistentsus mikroobivastaste ravimite suhtes, ja
- tundlike isolaatide arv ja tabelis 1 loetletud 1, 2, 3, 4 ja enama antibakteriaalse ravimi suhtes resistentsete isolaatide arv kampülobakteri liikide kohta.

II LISA

Liikmesriikidele antava ühenduse rahalise toetuse ülemmäärad

(eurodes)

Liikmesriik	Proovide võtmise ja analüüside tegemise kaasrahastamiseks antav maksimaalne kogusumma
Belgia – BE	58 092
Bulgaaria – BG	58 092
Tšehhi Vabariik – CZ	58 092
Taani – DK	58 092
Saksamaa – DE	58 092
Eesti – EE	14 688
Iirimaa – IE	58 092
Kreeka – EL	58 092
Hispaania – ES	58 092
Prantsusmaa – FR	58 092
Itaalia – IT	58 092
Küpros – CY	58 092
Läti – LV	18 360
Leedu – LT	58 092
Luksemburg – LU	1 836
Ungari – HU	58 092
Malta – MT	58 092
Madalmaad – NL	58 092
Austria – AT	58 092
Poola – PL	58 092
Portugal – PT	58 092
Rumeenia – RO	58 092
Sloveenia – SI	58 092
Slovakkia – SK	58 092
Soome – FI	58 092
Rootsi – SE	58 092
Ühendkuningriik – UK	58 092
Kokku	1 429 092

III LISA

Tõestatud finantsaruanne

Uuring: *Campylobacter* spp. esinemine broilerikarjades ja selle bakteri ravimresistentsus ning *Campylobacter* spp. ja *Salmonella* spp. esinemine broilerirümpades

Aruandeperiood: kuni

Aruanne uuringu käigus tekkinud kulude kohta, millele antakse ühenduse rahalist toetust

Rahalise toetuse andmist sätestava komisjoni otsuse viitenumber:

.....

Järgmiste toimingutega kaasnenud kulud	Analüüside arv	Aruandeperioodi jooksul tehtud analüüsidega kaasnenud kogukulu (riigi omavääringus)
<i>Campylobacter</i> spp. bakterioloogiline tuvastamine		
<i>Salmonella</i> spp. bakterioloogiline tuvastamine		
<i>Campylobacter</i> spp. määramine		
Kampülobakteri isolaatide liigi määramine		
Kampülobakteri isolaatide loendamine		
<i>Salmonella</i> isolaatide serotüübi määramine		
Kampülobakteri isolaatide resistentsuse analüüs mikroobivastaste ravimite suhtes		

Toetuse saaja kinnitus

Kinnitame, et

- eespool loetletud kulud on tegelikud ja tekkisid seoses kõnealuses otsuses sätestatud ülesannetega ning olid nende ülesannete täitmiseks hädavajalikud;
- kõik kulud tõendavad dokumendid on auditeerimiseks kättesaadavad;
- käesolevale programmile ei ole taotletud muud ühenduse toetust.

Kuupäev:

Rahaliselt vastutav isik:

Allkiri:
